

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Pe pošli prejemnik:

za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta : 13, —
četrt : 6, 50
mesec : 2, 20

V upravnistvu prejemnik:

za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta : 10, —
četrt : 5, —
mesec : 1, 70

Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

Naročnine in inserate
sprejema upravnistvo v
Katol. Tiskarni, Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Rekepi se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vsprejemajo.

Uredništvo je v Seme-
niških ulicah št. 2, I, 17

Izhaja vsak dan, izveniši
nedelje in praznike, ob
pol 6. uri popoldne.

Štev. 225.

V Ljubljani, v torek 1. oktobra 1901.

Letnik XXIX.

V znamenju kamenja in krvi.

S Koroškega.

Na kratko ste o sramotnih dogodkih povodom ustanovitve »nemške« požarne brambe v Globasnici sicer že sporočili, a gotovo bo Vaše čitatelje zanimalo, kaj natančnejšega zvedeti o surovih činih nemškutarskih »kulturonoscev«.

Ustanovili so v Globasnici tamošnji učitelji z vnanjo podporo novo »nemško« požarno brambo samo z namenom, da nasprotujejo že obstoječi slovenski. Kumoval je ustanovitvi znani deželni poslanec Plavec, pijačo itd., s katero se lové udje, pa plačuje gotovo »Südmark«.

Dne 15. t. m. je bila slavnostna otvoritev, pri kateri priložnosti se je tudi blagoslovila hišica in gasilno orodje. Napravili so slavoloke v Mali vasi, kakor tudi v Globasnici, zastave male in velike so vihrale; da med temi ni manjkalo frankfurtaric, to je umevno; bilo jih je vsega skupaj pet. Predrznost je res velika, da na čisto slovenskih tleh razobešajo izdajske, protiaustrijske frankfurtarske zastave!

Naročili so za to slavnost tudi godce iz Pliberka, ki so že v soboto zvečer godli pri obhodu po vasi in tudi v nedeljo ob petih zjutraj. Pri tej priložnosti je neki kmet čisto prav povedal: »Moliti bi imeli, pa ne delati takšnega ropota.«

Dopoludne ob pol devetih so šli »nemški« (kdo se ne smeje!) brambovci v cerkev, kjer se je brala slovesna sveta maša. Popoldne so začeli prihajati gostje brambovci kakor tudi druga gospoda iz Dobrevasi, Miklavca, Sinčevasi, Lovank, Velikovca, Pliberka, Prevalj, Guštanja, Možice, Crne itd.

Ravno ko so vsi bili zbrani pred Pacherjevo gostilno, da odrinejo v Malo vas, pa pride iz cerkve jubilejna procesija, ki jo je vodil gospod kaplan. Požarne brambe napravile so prosto pot, da pa so se posmehovali nekateri tej moleči množici, o tem imamo priče: nekdo je celo rekel: »Heil! bi morali vpiti, pa ne moliti!« — Ta je res lepa!

Ko je odšla jubilejna procesija, odrinile so požarne brambe v Malo vas, z njimi vred precej radovedne množice. Res, čudno je bilo videti, ko je šla na eno stran proti Podjuni procesija, na drugo pa vesela množica s spremljevanjem godbe. Ko so se po-

stavile požarne brambe v red, pozdravil je prvi Kuhar od nove požarne brambe došle brambovce v nemškem jeziku, katerega pa ni dosti več, kar je kazal jecljajoči glas; ali je tudi govor zrastlel na Kuharjevem zelniku, nam ni znano. Sklenil je svoj govor s trikratnim: Gut Heil!

Na to je govoril deželni poslanec in okrajni načelnik požarnih bramb g. Plavec-Škrjanc. Zahvaljuje se za pozdrav nove požarne brambe; saj se ga pa mora tudi veseliti, kajti s tem so novi brambovci pokazali, da so »možje napredka« (Männer des Fortschrittes). (Hu, hu!) Ustanovilo se je društvo, katerega naj se nihče ne dotakne, in se tudi dotakniti ne sme (eine Vereinigung, die niemand antasten soll und auch nicht antasten darf). Nova socijalna struja prišla je v celo stvar, novo življenje, saj pri tej požarni brambi je povelje nemški. (Kaj so si mislili nekateri novih brambovcev in velemodri Plavec sam, je težko uganiti; bržkone so toliko razumeli o tem, kakor koža o višji matematiki.) A žalibože, da smo morali odstraniti one (t. j. štebensko požarno brambo) od nas deseterih tisoč. Brambovec nima izreka: »Bogu na čast in bližnjemu v bran« samo na jeziku, ampak on ga tudi izvršuje. (Se je pozneje videlo, kako so to izvrševali.) Kristus pravi: Ljubite se, in ne: Sovražite se. (Glej, glej, Plavec pa zna menda celo že evanĝelij na pamet!) In aje se to lepše pokaže, kakor pri brambovcu, ki vse žrtvuje, da more bližnjemu pomagati. To je prava ljubezen! (Das ist die echte Liebe!) Žalibože, da je dandanes drugačna struja, da se hoče temota razširjati, toda luč je prišla in danes vidimo, da so se našli možje, možje luči (Männer des Lichtes). Ta je mož, ki temote ne trpi. (Der ist ein Mann, der die Finsternis nicht leidet.)

Obetajoč in zatrjujoč, da se nova požarna bramba sprejme v materino krilo vseh drugih, sklene svoj govor s trikratnim »Gut Heil!« Je li zdaj res tako »svetlo« v Globasnici, pokazali so poznejši dogodki.

Po dokončanem govoru blagoslovil je gospod župnik Eichholzer brizgalno hišico kakor tudi brizgalnico. Na to je napravila nova požarna bramba majhno poskušnjo; brizgali so na neko hišo. Nekdo je napravil opazko: »Glej no, čemu pa tako škropijo streho, saj je že itak dovolj mokra, ko že štirinajst dni dežuje.«

Z godbo korakali so zopet nazaj v Pacherjevo gostilno, kjer se je še le začelo pravo gašenje — ognja v grlu. »Heulali« se, kar se je dalo, in marsikateremu so se ogreli možgani od premnogo zavžite pijače.

Bilo je ob kakih pol šestih, ko se na enkrat sliši krik: »Slovenci so napadli s kamenjem goste v Paarovi gostilni«. Nastal je seveda velik polom in splošna zmešnjava. Ljudstvo je letelo k Paarovi gostilni gledat, kaj se godi. — Nemčurji so torej takoj Slovence očitati, da so jih napadli. Resnico izveš pa iz sledečega:

Slovenci iz Štebna so se podali po dokončani popoldanski službi božji, ko so se bili udeležili tudi jubilejne procesije (z njimi tudi cela požarna bramba) ob kakih štirih popoldne proti Globasnici.

Hodili so po stranskih potih, (!) da bi se ognili vsaki drugi požarni brambi; bili so tudi v navadni obleki, da bi nihče ne mogel reči, da hočejo koga izzivati. Šli so v gostilno k »Šoštarju«, ker je bilo v Globasnici ravno žegnanje, s tem namenom, da bi se malo razveseljevali, in sicer pri Šoštarju, ker so vedeli, da tam ne bo mnogo ljudi, ker je ona gostilna na glasu kot bolj slovenska. Sedeli so najprej spodaj, a ker je bilo premalo prostora in ker so tudi hoteli, da bi bili sami zase, podali so se v zgornje nadstropje, kjer so se razveseljevali prav po domače. Naenkrat pride kakih 10 ljudi v prvo nadstropje, ki so začeli kričati: Heil, Heil! G. Krajger, ki je vse to počel nekaj časa opazoval, in tudi sprevidel, da so ljudje užaljeni, in se je bilo bati še kaj hujšega, stopi pred one »hajlovce« in jih opominja, da naj to opustijo, ker morajo vedeti, da s tem tukajšnje goste žalijo in dražijo. A oni rečejo: »To je naš pozdrav«. G. Krajger nato: »Gut Heil! je vaš pozdrav in ne »Heil«. Zoper »Gut Heil« mi ničesar nimamo, a »Heil« nas žali«. A oni so začeli le tem bolj upiti in razgrajati.

Nazadnje se vendar odstranijo, a pred hišo so začeli peti: »Grüss Gott mit hellem Klang«. Slovenci pa so zaklicali svoj »Živio«. Nemčurji še vedno niso mirovali, ampak psovali Slovence in nadalje prepevali nemške pesmi. »Nemci« so Slovence še vedno izzivali in ko je eden od nasprotnikov Slovence potisnil, priklopela je razdraženost do vrhunca, da so se spoprijeli.

V tem trenutku prileti od strani nasprotnikov prvi kamen, za njim še več drugih, jako debelih. Da Slovenci pri tej priložnosti niso mogli ostati mirni, in bodisi človek še tako ravnodušen, to mora biti vsakemu jasno. In tako so vrgli Slovenci kamenje nazaj, ki je priletelo od nasprotne strani. Vse to se je vršilo med »Šoštarjevo« in »Paarovo« gostilno, odkoder je priletelo tudi nekaj kozarcev, katerih so precej pobili. Jeden Slovencev je imel še drugi dan otekel prst, kamor ga je zadel kozarec. V tem se tudi že zgrudi eden od Slovencev in sicer Št. Vrtnik p. d. Tratnik, posestnik na Čepičah. Spravijo ga hitro z bojišča v bližnjo drvarnico, da bi bil varen pred hujšim. V Pacherjevi gostilni raznesla se je hitro vest o tem, kakor je bilo že omenjeno, seveda s početka čisto drugačna. Ljudje so se vsuli iz gostilne in dirjali proti Paarovi kričoč, kakor divja druhal: »Pobijmo jih, te bindišarje, obdajmo jih od vseh strani, da nam nobeden ne bode mogel uiti«. K sreči so prišli v tem trenutku tudi orožniki, katere so že iskali. Začeli so delati mir in tudi g. Krajger je opominjal Slovence, da naj so mirni. Od nasprotne strani letele so nanj grozne psovke, kakor: »Rauberhauptmann, Gauner, Falot«. Slovenci so se pokorili besedam orožnikov, kakor tudi g. Krajgerja, ter šli nazaj k Šoštarju. Na opomin orožnikov so se morali umakniti tudi nasprotniki.

Ranjencu, ki je bil težko ranjen zadaj na glavi, in ki je vsled tega tudi izgubil zavest, so sprali rano, jo zavezali ter ga peljali takoj domu. Šli so hitro po okrognega zdravnika v Dobrovas, g. dr. Grassla ml., a ta ni hotel priti, četudi se mu je dopovedalo, da je nevarnost velika. O polnoči so se morali peljati v Pliberk po g. dr. Höffererja, ki je tudi prišel in spoznal, da je črepinja prebita in da bolnik visi med življenjem in smrtjo. Ranjenec se je čez nekoliko časa zopet zavedel.

Pozneje se je tudi izvedelo, da so oni hajlovci, ko so prihajali k »Šoštarju«, rekli: »Zlaj gremo na tepenje. Tedaj je bil namen jasen in iz tega se tudi razvidi, kdo je hotel začeti prepir. Da Slovenci tudi dalje niso hoteli dajati priložnosti k pretepu, se

LISTEK.

Pa res ne!

(Češki spisal V. Kosmák.)

Podolski gospod župnik je bil že star gospod in vrhu tega bolehen. Imel je navado, popoldne malo zadremati. Kedar pa ga je objel najslajši spanec, da mu je bilo, kakor bi srkal med, začeli so mu vedno ti poredni pastirji pod okni pokati z biči, da je ves prestrašen poskočil. Tam okoli župnišča je vedla pot na obdinski pašnik, kamor so gonili dečki vsako popoldne konje in krave.

»Kako naj si pomagam?« premišljal je gospod župnik. »Ako jim prepovem pokati, bodo vendar pokali — meni na kljub. Vem, kaj bom storil!«

Drugega dne se je postavil gospod župnik, kar ni bila njegova navada — po obedu med duri in čakal, da dečki priženó past. Kmalu se je razlegalo po vasi pokanje, bližalo se je, dokler mladiči niso prišli k župnišču. Zapazivši gospoda župnika so se

ustrašili, spravili biče pod pazduho in odkrivši se kričali jednoglasno: »Hvaljen bodi J. Kristus!«

G. župnik je pokimal v odzdrav z belo glavo, in zaklical smehlja se dečkom: »Počakajte!«

Paglavci so zakričali: »Hej!« in se zvedavo obrnili k župnišču.

»Ali, dečki«, dejal je gospod župnik, »kje pa ste se naučili tako pokati? Takega pokanja še nisem slišal, kar sem živ. Kedor bo jutri najlepše pokal, dal mu bom čepico hrušek.«

Dečki so gledali debelo, in vsak je mislil, da mora jutri zmagati.

»Jakob«, rekel je Brudikov Francek, »da me jutri ne prekosiš!«

»Oho!« dejal je Jakob. »Jaz imam boljši bič! To bi pogledal!«

»Jaz si bom svojega namazal!«

»S čim pa?« vprašal je Jakob.

»Kaj pak, misliš, da ti povem? Sam naredi, če znaš!«

Vsak je mislil, kako bi druge prekobil.

Jedva so prignali s paše domov, jeli so plesti biče, mazali jih s smolnakom, jeden je priplel na konec nekaj ščetin, drugi žime, in Francek je skrivaj materi odstrigel kos svilenega predpasnika, raznizal to in imel svile, da je bilo veselje!

Drugi dan je izgnal vsak s čustvom, kakor da gre k skušnji. Po vasi niso pokali; ko pa so prišli do župnišča, začeli so vsi hkrati in so pokali, kakor da bi s puško streljal. Gospod župnik jih je pričakoval, smehljal se zadovoljno, šel k plotu in poklical Franceka: »No, Francek, danes si ti najlepše pokal. Pojdi po hruške! Kdor bo pa jutri najmočnejše pokal, dobi jih zopet!«

Francek je poskočil kakor mlad kozliček in kmalu je prinesel polno čepico hrušek.

Dečki so mu jih zavidali. Drug za drugim so prihajali k njemu: »Francek, daj mi jedno!«

»Ne dam! Zakaj ne znaš pokati?«

»Čakaj, drugič jaz tebi ne dam.«

»Kakor hočeš; jaz te ne bom prosil.«

Drugega dne so dečki pokali še hujše, če je bilo sploh mogoče: po enkrat, po dvakrat ali celo »v trojko«. Gospod župnik je zopet poklical drugega paglavca, dal mu čepico hrušek in tretjega dne zopet drugemu. — Med dečki se je unela zavist.

Ko so gnali četrtega dne, so pokali, da je bila groza. Gospod župnik je stal med vrati, smehljal se — poklical pa ni nikogar po hruške. Dečki so debelo gledali, rekli pa ne besede, ker jih drug drugemu niso privoščili. Ko pa ni šel župnik niti peti dan po hrušek, rekel je Jakob, ko so prišli iz vasi: »Veste kaj, dečki? Ker nam neče dajati hrušek, mu pa tudi ne bomo pokali!«

»Pa res ne!« pritrdil je Francek. »Naj si poka sam, če se mu ljubi. Jaz mu ne bom bril norcev! Škoda za udarce, ki sem jih dobil radi predpasnika.«

Odslej so gonili dečki okoli župnišča tiho kakor duhovi, in starega gospoda župnika niso več motili v popoldanskem spanju.

Preložil A. D.

vidi iz tega, ker so na to poravnali svoj račun, odšli mirno, kakor so prišli po stranskih potih, na svoj dom.

Očitale se je Slovencem, da so oni nalašč prišli v Globasnico, da bi izzivali »Nemce«; očitale se jim je, da so oni najprej napadli Nemce, zatrujejoč, da ti sploh kamna vrgli niso; očitale so jednemu, da je tudi metal kamenje, ko je nasprotno le letel po orožnike, ker je uvidel nevarni položaj. Da, celo tako smelo so mogli trditi, da so Slovenci sami Tratinika pobili (!) No, čuda, da tega ne trdijo, da si ni on sam nalašč glave razklal! Nemci trdijo, da so čisto nedolžni, da še z mazincem niso ganili, a dejstva, čisto dejansko navedena, za katerih resnico, in sicer za vsako posebej, imajo Slovenci priče, ta dejstva naj kažejo, kaj je resnica.

Ustanovili so tedaj nasprotniki svojo požarno brambo samo iz zagrizenosti do Slovencev in sploh z namenom, da bi slovensko stranko uničili. V prihodnje bodo menda morali po celi globasniški občini na vsako hišo nabiti tablico z napisom: tu je Slovenec, tu »Nemec«, da bo ob času požara mogla gasiti pri Slovincu slovenska, pri Nemcu pa nemška požarna bramba.

Ob koncu pa še nekoliko o govoru Plavca. Rekli ste, g. Plavec, da je to društvo, »ki se ga naj nikdo ne dotakne in se tudi dotakniti ne sme«. Mislimo, kar velja o tej požarni brambi, to velja tudi o slovenski! A zgodilo se je ravno nasprotno! Ali niso bili Vaši ljudje Vaše stranke, ki so napadli mirne Slovence, ki nobenemu niso hoteli žalega? Pometajte najprej pred svojim pragom, potem še le pred tujim!

Rekli ste, g. Plavec, da so to »možje napredka«, in mislimo, kar ste rekli o teh možeh, to velja za celo Vašo stranko. Če imenujete to »napredka«, da ljudje Vaše stranke pridejo s kamenjem in napadajo Slovence, potem moramo misliti, da je Vam pojem napredka še prav nejasen, potem morate o tem še kaj več študirati. Mi smo že srečno priveslali v dvajseto stoletje in nismo več v dobi poganov.

Rekli ste, g. Plavec, da so to »možje lučie« in da je tisti »možje«, ki temote ne trpi, da je prišla luč, in mislimo, da to menite o celi Vaši stranki. Prišli ste »možje lučie«, a v čudni podobi, namreč s kamenjem v rokah, in začeli preganjati »temoto« z njim, metavši ga na glave Slovencev, da se je vsakemu posvetilo! Verjemite, »luč« v taki obliki, kakor ste jo prinesli Vi, to ni ona dobrodejna luč, ki človeka osrečuje in krepi; ta Vaša »luč«, ta boli in skeli, in tam na Čepčah imate tudi žrtev svoje luči, ki visi med življenjem in smrtjo, in to je Vaše delo, to je sad Vaše takozvane »luči«, ali bolje rečeno »lučanja« — namreč kamenja.

Rekli ste, g. Plavec, da je Kristus rekel: »Ljubite se, in ne: Sovražite se«. Dobro! Mirno sedeče ljudi, ki se razveseljujejo in ki so se s tem namenom, da bi jih nihče ne mogel motiti, odtegnili v posebno sobo, z razžaljavimi klici dražiti, psovati, priti med nje z namenom, jih natepsti, jih pobijati s kamenjem: To je vaša ljubezen! »Das ist echte Liebe!« G. Plavec, Vi in Vaša stranka ste pač pojem o oni vzvišeni ljubezni, ki jo nam oznanjuje naš Zveličar, čisto napačno razumeli, to se vidi na dogodkih, katerih ne morete tajiti.

Lahko se da misliti, da se bo razbobnalo od nasprotnikov v celi svet: vidite, takšni so Slovenci; napadli in pobijali so nas — a kdor ljubi resnico, ta bo sodil drugače! Nasprotniki so vsejali prepričanje, zanesili strast med prej mirnim ljudstvom in dobrega konca to ne bo imelo. A sedaj se pa morajo tudi odpreti oči vsakemu, le malo treznosedečemu človeku, kakšni so ti možje »lučie« in »napredka« in mislim, da se bo obrnil proč od takih ljudi, ki razširjajo svojo »luč« v znamenju — kamenja in krvi!

Politični pregled.

V Ljubljani, 1. oktobra.

Kompromis mej Staro- in Mlado-četi

so definitivno odobrili v nedeljo v Pragi zbrani zaupniki obeh strank. Staročeskih za-

upnikov se je šlo do 120, ki so se pod predsedstvom dr. Riegerja posvetovali o kompromisnih pogojih. Kot poročevalec je nastopil dr. Sedlak, ki je mej drugim izjavil, da kompromis za Staročeh sicer ni poseben ugoden, vendar pa je odobraval z ozirom na to, ker bo tvoril češko falango proti nemški povodnji. Govorilo je potem o stvari sami več govornikov, katerih večina je naglašala, da ta kompromis ne sme pomenjati fuzije obeh strank, marveč določati mora le način sodelovanja pri bližnjih volitvah. Konečno se je kompromis odobril z veliko večino, kakor tudi volivni oklic in lista kandidatov. — Mladočeskega zaupnega shoda se je udeležilo do 700 udeležnikov. Predsedoval je shodu profesor Blazek. Govoril je najprej poslanec dr. Herold, in sicer o političnem položaju. V svojem govoru je dospel do zaključka, da je pozdraviti skupno postopanje vseh čeških strank proti nemški iredenti. Pred volitvami se je sklenil kompromis s Staročehi in radikali, le žal, da tudi ne z agrarci, ki sicer naglašajo državno pravo, a višje cenijo materijalne koristi. Vendar so pa tudi ti izjavili, da bodo pri stopili državno-pravnemu klubu v državnem zboru. Konečno je govornik pojasnil volivni oklic. — Potem so se jeli oglašati govorniki za in proti kompromisu. Zagovarjali so ga mej drugimi dr. Kramář, dr. Herold, dr. Dvořák in dr. Celakovski, proti kompromisu je pa posebno govoril dr. Podlipny, ki je izražal mnenje, da je pokazala mladočeska stranka s tem neko slabost, in da se stranka ne sme vezati na nobeno stran. Konečno so zaupniki soglasno pritrdili prebranemu volivnemu oklicu, kompromisu pa z vsemi protienemu glasu. — Na podlagi sklenjenega kompromisa je torej Staročehom zagotovljenih 9 mandatov, njih kandidate morajo podpirati tudi Mladočehi.

Szell o nemškem carinskem tarifu.

Kot smo že včeraj na kratko javili, se je izjavil ogerski ministerski predsednik Szell proti sklepanju trgovinskih pogodb z Nemčijo, dokler se ne premeni nemški carinski tarif, kakoršnega hoče uveljaviti berlinska vlada. Mož nima proti njemu pomislekov samo iz gospodarskih, marveč tudi iz političkih ozirov. Če Nemčija zapre svoje mejo ogerskemu uvozu, store isto tudi Ogrji. — Isto vest priobčuje tudi poluradni »Magyar Nemzet«, ki se sicer ne spušta v podrobnosti, marveč le konstatuje, da ima ministerski predsednik, čeravno mu še ni bilo možno v javnosti se izraziti o tem vprašanju, že gotov načrt za svoje tozadevno postopanje. Szell v popolnem soglasju z zunanjim ministrom in z avstrijsko vlado ni ničesar opustil, kar more služiti nemški vladi v vednost, da ne moremo skleniti trgovinskih pogodb na podlagi objavljenega carinskega tarifa. Ministerski predsednik je odkrito in odločno pokazal na dejstvo, da bi Nemčija s svojim tarifom izzvala proti sebi takorekoč celi svet in si sama zadala rane, za katere bi ne našla nadomestila v tarifnih postavkah. — Tako imenovani list. Njegova izvajanja so bržkone v prvi vrsti le reklama za Szella samega in nekako agitatorično sredstvo za njegovo stranko pri sedanjih volitvah. Najlepše pri vsem tem pa je to, da se Szell kaže svetu kot nekakega absolutnega vodjo avstro-ogerske politike. Dunajski listi sami oporekajo pisavi ogerskega lista in pravijo, da je grof Goluhovski v sporazumu obeh ministerskih predsednikov takoj po objavi načrta pojasnil stališče avstro-ogerske monarhije.

Odhod nemških čet iz Avstrije.

Slovo na Dunaju je bilo kajpada zelo prisrčno. Predvčeršnjim zjutraj odkorakal je nemški batalijon iz Albrechtove vojašnice na kolodvor severne železnice. Na čelu batalijona je poleg nemškega majorja Försterja korakal avstrijski general Uexküll-Gyllenband se svojim štabom. Na kolodvoru je batalijon defilirал pred generalom Uexküllom in se potem podal v železniške voze. Ko se je major Förster še enkrat zahvalil na prisrčnem vprejemu, začel se je vlak pomikati proti Oderbergu. Občinstvo je aklamovalo nemške vojake. — V Pre-ravi na Češkem je nemški batalijon pozdravil fcm. baron Albori z daljšim nagovorom. V Oderbergu je moštvo ostavilo avstrijski vlak ter se po pozdravu od strani

župana Portenschlaga okoli 8. ure zvečer s pruskim vlakom odpeljalo v Lamsdorf pri Nisi. Pred odhodom je major Förster zaklical zbranemu častništvu: »Gospoda moja od drugega vzhodno-azijskega bataljona! Sedaj ostavljamo gostoljubno avstro-ogersko monarhijo in kličemo v slovo: Nj. Veličanstvo Fran Josip I. naj živi!«

V Španiji

se bližajo, kakor kažejo vsa znamenja, novi ministerski krizi. Prvi povod zato daje mornariški admiral Valiarol, ki bo zahteval od kraljice, naj se dovoli potrebna sredstva za obrambo španskega obrežja. Za slučaj pa, da se tej njegovi želji ne ugoti, predlaga ta mož, naj se razpusti cela španska mornarica. — Drugi in morda najvažnejši povod krizi v Sagastovem kabinetu je pa bržkone framasonska klika, kateri menda ni všeč, da liberalci Sagasta vse prepočasi zatira cerkvene redove. Vsaj židovsko-liberalna glasila tako trdijo. Ker vladi primanjkuje potrebnega drobiža, bi si rada pri kongregacijah poiskala potrebnih sredstev.

Turki.

Iz Bombaja javljajo, da se del angleškega brodovja zbira ob perzijskem zalivu. Trdi se, da so v Koweitu pričeli se novi neredi in da v Bassorah stoji 30.000 turških vojakov. Ne veruje se turškim izjavam, da te čete nameravajo iti preko Arabije, da v Yemenu uduše nove nemire. Sumijo, da Turki nameravajo zavzeti Kowlit.

Revolucija na otoku Haiti.

Na otoku Haiti je revolucija. V mestu Jeremie so prijete mnoge odlične osebe, katere so dolži, da se v zvezi z zaroto. Položaj je kritičen. Ker se opozicija silno množi in zahteva, da sedanji predsednik Sam odstopi.

Knjige in časopisi.

»Slovenskega učitelja« danes izišla 19. številka prinaša sledečo vsebino: Srce. Psihologijska študija. IX. Vera in srce. — Kaj ovira razvoj javnega pouka in vzgojno delovanje učiteljevo? (Konferenčno poročilo. Spisala T. S.) — Šolske hranilnice. — Dopisi. — Šolske vesti. — Drobtine.

Dopisi.

Iz Vevč, 30. septembra. (Pošteno delavstvo in liberalni hujskači). »Slovenski Narod« se dne 27. sept. prav ljubeznivo zaganja v krščansko delavstvo v Vevčah. Če bere človek oni zlobni napad, priti mora do sklepa, da krščanski delavci delajo tovarni največjo krivico. In vendar ni prijetno za delavce katerekoli stranke, čega odpuste na zimo, ko druge ne dobiti dela. Bolj pa kakor odslovitve delavcev, je delavstvo razburilo novovpeljano akordno delo, in sicer zato, ker so po pravilnem računu in po izkušnji prišli do zaključka, da bodo pri sedanji podlagi akordnega dela na dosedanjem plačilu zdatno prikrajšani. Pomirili so se saj deloma, ko se jim je zagotovilo, da bo tovarna v slučaju, da bi akordno plačilo ne doseglo prejšnjega dnevnega plačila, primankljaj do prejšnje plače izplačala. Opomniti je treba, da so bili z odpuščanjem delavcev in z akordom nezadovoljni ne samo krščanski delavci, ampak delavci brez izjeme, razven onih, ki imajo itak dobre plače, in pa onih, katerih akord ne zadene. In ravno previdnemu in mirnemu postopanju krščanskih delavcev se je zahvaliti, da se je preprečila v teh razmerah brezvspešna stavka. Sploh pa naše delavstvo povdarja vedno in povsod, da se hoče vedno truditi za zboljšanje delavstva, toda vedno le postavnim potom.

Kar pa se tiče reda v tovarni zlasti v delavni dvorani, o kateri govori »Narod«, pa lahko z mirno vestjo trdimo, da je omenjenega dogodka, v kolikor je resničen, kriva omika, katero zajemajo nekateri iz »Slov. Naroda«. Jeli mogoče, da bi ostala mirna poštena dekleta, ko jih kedo zmerja z ostudnimi izrazi, najostudnejšimi, kar jih je sploh mogoče izumiti liberalni pameti? Sv..., k.... itd. — to je izraz liberalne omike! Sploh čujemo, da je vodstvo odločno obljubilo, da se dotični mojster, o katerem govori »Slov. Narod«, v kratkem prestavi na drugo mesto. Da bi se pač to zgodilo, ker delavke nikakor niso voljne trpeti takega človeka med seboj.

Neka nad 40 let v tovarni službujoča oseba odločno trdi: Ves čas, kar sem v tovarni, nismo imeli takega mojstra. Takega človeka prav prisrčno privoščimo liberalni stranki.

Sploh opazujemo, da zajemajo tudi tovarniški liberalci, zlasti mlajši, z veliko žlico duševno hrano iz »Narodovega« korita ter jo brezobzirno brizgajo okrog sebe; kajti le tako nam je razumljiva kopica psokv, s katerimi psujejo liberalci naše delavce, zlasti tiste fante in dekleta, ki se predzrejo brez njihovega dovoljenja vstopiti v Marijino družbo. Da, razumevamo! Dekleta niso na razpolago liberalni ljubezni, odtod srd, odtod jeza in psovanje! — In poleg tega je delavec uboga para — liberalne glavice go prezirajo, zaničujejo, in tudi tisti, ki so le »malo« nad navadnimi delavci; toda vedite, da je tudi navaden delavec človek, da ima tudi delavec svoj ponos in čast, katere ne pusti zakopavati v gnoj, po katerem rijejo liberalni rilci! In delavstvo spoznava liberalno zaničevanje delavskega stanu — in prej ali slej bo prišlo do trenutka, ko bo vse delavstvo brez razlike strank edino proti človeštvu ponižajočemu liberalizmu!

»Narod« govori tudi o nekem pretilnem pismu na g. tovarniškega ravnatelja in predstojnika pisarne ter namigava na krščansko delavstvo, češ, take so razmere v Vevčah!

Jeli mogoča še večja podlost? V kakšni zvezi je krščansko delavstvo z onim pismom? Prepričani smo, da bo delavstvo tudi tukaj odločno nastopilo proti takemu podlemu, židovsko-liberalnemu napadu! Kaj pa bo rekel »Narod«, če mu povemo na liberalna dolga ušesa, da je to pismo, v katerem se omenja ubiti Remec, po mnenju nekaterih liberalno jajce, katero se sedaj podtika krščanskemu delavstvu, da bi se na zgorej očrnilo?! Da to je mogoče, tega je zmožen liberalizem!

Da, liberalci bi radi očrnilo pošteno krščansko delavstvo na zgoraj — toda pazite, da se puščica, sprožena na krščansko delavstvo, ne vrne nazaj na liberalne strelce, da tudi vam ne bo treba iti po svetu s trebuhom za kruhom, ako se namreč razkrijejo vaše smrdljive rane; sami imate dosti masla na glavi, ne hodite preveč na solnce! Prepričani pa smo, da povračilo za to vaše liberalno »človekoljubno« delo, za vaše blatenje poštenega delavstva, vam gotovo ne izostane, ker resnica mora zmagati prej ali slej!

Razlagamo pa si lahko vašo umazanost in divjost; sami ste, grozno ste osamljeni, delavstvo ne mara za vaše liberalne nauke in vašo liberalno omiko, s studom se obrača z drugimi stanovi vred od vas, in to vas peče, to vas boli, od tod vaša jeza in vaš gnjev! Ker nimate moči, zato kričite in razsajate! Delavci pa, dasi so samo priprosti delavci in nič več, oni prezirajo in obžalujejo vašo zlobnost in »omiko!«

Seveda, ob delavski pevski zbor se mora obregniti »Narod«. Pravi, da sta dva člana tega zbora v neki gostilni napadla naprednjaka, potem zažuga, da pride stvar pred sodišče. No, menda bo preiskava pokazala, da je omenjeni naprednjak izzival dolgo časa, in slednjič se mu še nič ni zgodilo; v svoji »navdušenosti« je pa s steklenico udaril po mizi, da se je razletela — in pri tem junaškem činu si je ranil roko, da se mu je podedila liberalna kri. Kaj ne, razbijanje steklenic, to spada tudi k liberalni omiki? Sploh bi svetovali liberalcem: Nikari ne izzivajte in ne norčujte se povsod iz poštenih delavcev; kajti ti niso tako omejeni, da ne bi razumevali neslanih dovtipov!

Sploh pa moramo reči, da je naše ljudstvo še čudovito mirno; kajti neprestano napadanje in hujskanje v besedi in po listih, neprestano pogreto predbacivanje šnopsanja, ubojev, nasilstev je toliko, da bi potrpežljivost pošla slednjič tudi najmirnejšemu človeku. In državno pravičništvo gleda mirno, kako se poštenemu delavstvu rekel bi dan na dan podtikajo hudodelstva, kakor slučaj Remec, napad na g. Winterja, pretilno pismo itd. Če je delavstvo tako, kot je slika »Naroda«, v ječo z njim, če pa »Narod« laže — in temu je tako — potem

zaslužni lažnik večletno tamnico! Ko ne bo liberalnega hujskanja, bo zopet mir v tovarni, v Vevčah in pri D. M. v Polju, kakor je bil poprej, predno so začeli hujskati liberalci in od njih zapeljani soc. dem.!

Naše ljudstvo je toliko razsodno, da bi ostalo mirno, tudi če bi orožniki ne hedili za njimi, kakor hodijo sedaj; tukaj skušajo mir delati, kjer je mir sam ob sebi; zasedujejo ljudi, ki s svojim vplivom vzdržujejo red. Mirni bodo naši ljudje brez orožništva — prizadete oblasti naj gledajo, da bo enkrat konec hujskanja in draženja liberalnega!

Dnevne novice.

V Ljubljani, 1. oktobra.

Občni zbor »Slomškove zveze«. Nameravano je bilo, da se bode vršil občni zbor »Slomškove zveze« o Vseh Svetih v Ljubljani. Vsled prošnje idrijske podružnice in nekaterih gospodov učiteljev organistov, ki so ob teh dneh zadržani, se je pa shod preložil na božične počitnice. Tedaj se bodo udje in drugi somišljeniki tem ložje zborovanja udeležili. Odbor bode skrbel za zanimiv program. Pričakovati je gostov z Dunaja in morda tudi od drugod. Natančen vspeled objavimo o pravem času.

Biankinijev uredniški jubilej. Dne 7. oktobra bode 30 let, odkar je g. Jura J. Biankini, sedanji drž. poslanec, postal urednik »Narodnega Lista«. Stranka prava je sklenila, da časnikaški jubilej tega odličnega Hrvata slovesno proslavi, in je v ta namen že izbran odbor. Tudi Slovenci se pridružujemo proslavi bojevnika za prava hrvatskega naroda in želimo, da Bog še dolgo vrsto let ohrani zdravega in čilega pri delu velespoštovanega gospoda slavljence!

Osebnosti. V deželno pridobninsko komisijo je imenoval finančni minister mesto umrlih članov vpok. finančnega svetnika Tratnika in trgovca Dolenzia gosp. finančnega svetnika Ferd. Aviana in trgovca Fr. Doberleta, oba v Ljubljani. — Zivnozdravniki v Litiji gospod Ivan Rajar je začasno pridržen okrajnemu glavarstvu v Kočevju. — Pomožna učiteljica na tukajšnji umetno - obrtni šoli, gđc. Mar. Vehar, je nastavljena za učiteljico.

Otvoritev novega poslopja mestne dekliske osemrazrednice. Danes se je otvorilo novo, veliko poslopje mestne dekliske osemrazrednice pri sv. Jakobu v Ljubljani. Po sv. maši blagoslovil je poslopje, raz katero so v znamenje slovesnosti vihrale zastave, č. g. stolni dekan Zameljic. (Na tiskanem vspeledu se je točka o blagoslovljenju izpustila.) V telovadnici so se mej tem zbrali zastopniki raznih uradov in šol, na čelu jim dež. predsednik baron Hein z okr. glavarjem tajnikom Haasom. dež. šol. nadzornik g. Hubad, okrajni šolski nadzornik g. Levec, duhovščina, ravnatelj srednjih in ljudskih šol z učiteljicami in učitelji, nekaj obč. svetnikov, mestni stavbni urad, in obrtniki, ki so sodelovali pri zgradbi. Telovadnica je tako mala, da šolska mladina ni mogla prisostvovati onemu delu slavnosti, ki se je vršil v telovadnici. Navzoče je pozdravil župan Hribar, ki je imel v vspeledu napovedana dva svoja govora. Povdarjal je, da je ta šola, ki stoji na mestu stare redute, najprimernejša zgradba v deželi Kranjski. Kot posebno znamenitost je proglasil g. župan, »kopalno sobo, v kateri se bodo dekleta pod nadzorstvom učiteljic skupno kopala.« Načrte sta izvršila gg. inženirja Sbrizaj in Fabiani. Na poslopju, ki je zidano v secesionistiškem slogu, so napisali iz spisov Komenskega, Slomška, Stritarja itd., a so na stenah poslopja tudi imena raznih drugih »pedagogov«. To je »nekaj originalnega«, dejal je g. župan, in srečno se je smehljaj nad to karakterizacijo mnogobrojnih napisov in imen. Potem pa je g. župan postal hud. Menda ga do gotovega razburjenja ob slovesnih prilikah vedno privede njegov fini takt. — Znosil se je gospod župan I. Hribar nad »Slovencem«, ki je pred meseci v imenu katoliško-nar. davkoplačevalcev protestiral proti temu, da se blišči kot vzgled ženski mladini na šoli ime brezverca in neznačajneža J. J. Rousseau-a, katerega življenje, še bolj pa njegovi nauki se nika-

kor ne morejo postaviti mladini v izgled. Gospod župan je vidno razburjen povdarjal, da »mi s strupenim črnilom napadamo vsako napravo občinskega sveta in zato nismo mogli opustiti napada na ime J. J. Rousseau-a, katerega »dela so ved vredna, kakor so gospodje zapisali in so zapisati v stanju«. Naš »napad« je imenoval g. župan »strupeno pohujšljivo« (!!), »ki pa ne pripravi občinskega sveta z njegove poti«. »Te napade«, dejal je župan, »pišejo navadno gospodje, ki kaj radi uče, naj se ne gleda, kako žive, ampak na to, kaj uče.« Ta županov napad ob tej priliki je bil gotovo skrajno netakten. Izpodbil naših ugovorov gospod župan s takim napadom ni, kakor tudi ni dokazal svoje trditve, »da je bil gospod Duffe po krivici napadan«. Zgodovina kanalov pri novem poslopju gospodu županu pove marsikaj. V enem svojem stavku je gospod župan izrekel tudi besede, naj se vzgoja vrši v »versko-nravnem duhu«. Ali gospod župan ni opazil da taka vzgoja in Emil Rousseau ne spadata skup! Skup ju ne spravi vsa obširna zgovornost gosp. župana Ivana Hribarja! Ko je župan izročal ključke šolski voditeljici gđc. Emiliji Gusl, je gđc. voditeljica kaj lepo govorila ter povdarjala tudi krščansko vzgojo ter na prvem mestu omenjala duhovščino. Zahvaljevala se je tudi dež. zboru, ki je za stavbo dal 20.000 K, in vsem ostalim pri zgradbi udeleženi faktorjem. Znamenit govor je imel nato g. okr. šol. nadzornik Levec, ki je med drugim rekel, da velike šole, v katerih se koncentrirajo veliko otrok, niso v skladu s šolskimi zakoni in se ne morejo odobravati ni z didaktičnega ni vzgojevalnega stališča. (Ali ne izpodbija ta izjava žup. trditve, da je nova šola pri sv. Jakobu najprimernejša zgradba na Kranjskem?) G. nadzornik je želel, naj bi mestna občina pričela uvaževati vprašanje, da bi se postavilo rajši več šol, a manjših in v različnih mestnih okrajih. Le tako se more izvrševati pravi namen ljudske šole, ki pravi, da se naj vzgaja mladina versko-nravno, da se mladini razbistri um in se jo oskrbi z vednostjo, da postanejo iz nje dobri kristijani in dobri državljani, v obče poštene in značajni člani človeške družbe. V Ljubljani se ta namen ne more vedno izvršiti, ker mnogi roditelji mislijo, da store že vso svojo dolžnost, ako le kupijo učencem učila. Izrekel je g. nadzornik nado, da skoro dobe tudi one tri mestne ljudske šole svoja poslopja, ki jih dosedaj še nimajo, in je opozarjal, da vzhodni del mesta z Vodmatom potrebuje svoje dekliske šole. Gđc. učiteljicam je g. nadzornik dejal, da bodo vspešno izvrševale svoje naloge, ako bodo edino svojemu poklicu posvetile svoje moči. Naj vzgajajo mladino versko-nravno. Poleg lepih nauk, ki jih dajejo mladini, naj ne pozabijo na besede pesnikove: »Ko um bistriš, srce si blaži!« Vzgoje naj pridna slovenska dekleta in patrijotične državljanke. »Bog blagoslovi Vaš poduk in Vašo vzgojo.« Gđcna Voduškova je na to imenom učenek spregovorila par primernih besedij ter g. županu izročila šopek. Župan je pomolil šopek g. Jakobu Dimniku, ki je hočeš nočeš, moral sprejeti nalogo, držati Ivanu Hribarju šopek. Na vrsto je prišel drugi govor župana Hribarja, ki je bil pa to pot kratek. Obsegal je zahvalo pokrovitelju šolstva presvetlemu cesarju, kateremu je ves zbor navdušeno zaklical »Slava!« Nato so povabljeni ogledovali novo poslopje.

Sapo je zaprlo »Učit. Tovarišu«. »Slovenski Učitelj« piše v svoji 19. številki: Sapo je zaprlo »Učit. Tovarišu« po zadnjih volitvah. Še pred mesecem dnij se je močno razlegala njegova bojna troblja. »Ti ljudje« (tako je pisal v 25. št. o katol.-nar. stranki) so največji zapeljivci našega ljudstva in največja nesreča za našo deželo, zato jim napovedujemo boj na življenje in smrt« (Strah in groza!) »Pri letošnjih volitvah se bode bil načel in odločilen boj med lužo in temo, med napredkom in nazadnjaštvom«. Odločilen boj se je res bil, a izid je tak, da je »Tovariš« kar onemel. V zadnji številki niti besedice ne črhne o izidu volitev. Dela se, kakor da bi zanj čisto nič ne vedel.

No. če niste hoteli radostno pozdraviti izvolitve svojega stanovskega tovariša v ribniško-kočevskem okraju, pa bi vsaj nekoliko potolažili propalega kandidata g. Šetino ali pa pomirili g. Lapajneto, katerega ste prav neusmiljeno obrcali v svojem listu. Po tolikem krik in viku, ki ste ga gnali pred volitvami, je ta molčečnost res čudna.

Naš cesar je sedaj na lovu na Štajerskem. V njegovi družbi je princ Leopold.

Osušenje barja. Vladni svetnik v poljedelskem ministerstvu pride v kratkem v Ljubljano in se tu končno določi projekt in stroškovnik za osušenje ljubljanskega barja.

Slovensko posojilništvo. Denarni slovenski zavodi, ki so v celjski »Zvezi slovenskih posojilnic«, imeli so skupno v preteklem letu 72.710.788 K 95 h denarnega prometa.

Šolo zaprli so radi osepne meje šolskimi otroci v Litiji.

Obe nogi odrčgal je sinoči tovorni vlak pri čuvajnici št. 101 pomožnemu čuvaju Antonu Ipetiču v Divači. Danes jutraj so ga odpeljali v ljubljansko bolnico, a jim je umrl že, mej potjo mej postajama Logatec in Borovnica.

Ponesrečil se je 25. septembra dninar Jos. Persin pri cirkularni pili g. Kobija v Borovnici. Vsled neprevidnosti je dobil s koncem deske tolik udarec v trebuh, da je drugi dan umrl v groznih mukah.

V vodi zadušil se je minuli teden 19-letni posestnikov sin Mih. Fakin iz Potoške vasi, ko je šel s skafo po vode v bližnji potok. Vrgla ga je božjast ter je padel na glavo v vodo.

Dva otroka zadušila sta se 26. m. mes. popoldne 24letni samski dninarici Am. Pisanc v Podstranem pri Toplicah. Ko je bila mati z doma, se je vnela s slamo napolnjena vreča, valed česar je navstal v sobi tak dim, da sta se zadušila otroka v starosti dveh let oziroma sedem mesecev. Nesrečo je opazila še le ob 3. uri popoldne.

Štajersko šolstvo. Na ljudski šoli v Selnici na Dravi je imenovan učiteljem definitivni učitelj g. Franc Jamšek. Vodja šole z nemškimi učnim jezikom v št. Ilju je imenovan nadučitelj Viktor Höltzschl.

Strankarski shod štajerskih Nemcev ne bo samo v Radgoni, ampak 5. t. m. bodo spodnještajerski »Nemci« imeli svoj shod v Mariboru v ondodni kazini. Ta shod sklicujejo župani iz Maribora, Celja in Ptuj, dalje dr. Edwin Ambrositsch, dr. Edv. Glantschnigg in dr. Ernst Mravlag. Pogovarjali se bodo nemški zaupni možje o izvolitvi strankarskega vodstva spodnještajerskih Nemcev (v vodstvo bo voliti šest oseb,) o imenovanju zaupnikov, o predlogih za ustanovitev strankarske blagajne in o položaju Nemcev na Spodnje Štajerskem. »Pettau-Zeitung« piše, da bodo v Radgoni zbrani pristaši nemške ljudske stranke, v Mariboru pa bode shod složnih spodnještajerskih Nemcev in se na shodu ne bo govorilo o strankarstvu, ampak o skupnih koristih spodnještajerskih Nemcev. — Proti taki organizaciji bode treba slovenskim rodoljubom na Štajerskem stroge pazljivosti.

»Parteitag« nemške ljud. stranke v Radgoni se vrši prihodnjo nedeljo po tem-le oficijelnem vspeledu: Razgovor o političnem položaju. Poroča posl. dr. Der-schatta. — Razmere na Spodnjem Štajerskem. Referent dr. Mravlag. — O obrtnih vprašanjih poroča poslanec dr. Hofmann-Wellenhof. — O kmečkih zadevah govori posl. Posch. — Zborovanje se zaključil s hajljanjem.

Ferk ostane. Iz Gradca se poroča: Včeraj je imela starokatoliška cerkvena občina svoje zborovanje v gostilni — »Zum wilden Mann«. Zborovanju je predsedoval drž. poslanec Malik. Prvo zborovanje ni bilo sklepčno, drugo zborovanje tudi ob 9. uri ne, še-le pri tretjem zborovanju ob pol 10. uri je prišlo do razprav. Starokatoliški cerkveni svet je predlagal, naj se župnika Ferka perijodično uporabi v Tešinu. Zborovalci so ta predlog zavrgli in vsprejeli resolucijo, s katero so župniku Ferku izrazili popolno zaupanje in zahtevo, da ostane v Gradcu. Cerkevni svet je na to odstopil. Nova volitev ni pokazala takega rezultata, da bi se doseglo sporazumljenje, zato se bode v prihodnem radi nove volitve cer-

kvenega sveta vršilo zopet zborovanje. Nemška agitacija s starokatolicizmom ne rodi torej posebno lepih sadov.

Iz Celja se poroča, da je tudi jedna stotinja 87. pešpolka odpeljala se k volitvam na Ogersko.

Kap je zadela provincijala bolnice usmiljenih bratov v Gradcu patra Emanuela Leitnerja.

Koroške slovenske posojilnice, katerih je v celjski »Zvezi slovenskih posojilnic« 20, imele so v preteklem letu denarnega prometa 4.362.263 K 62 h.

Porotne obravnave v Gorici se se prično dne 20. nov. t. l.

Vojski na Ogersko. Iz Gradca se je odpeljala stotinja 27. pešpolka k volitvam v Požun. Lovci iz Beljaka so se podali v Cakovce. Vsak mož ima pri sebi sto ostrih patron. Od pešpolka št. 7 so se odpeljale na Ogersko tri stotnije.

Ljubljanske novice. Bolniška blagajna čevljarskih pomočnikov je na svojem običnem zboru sklenila, da se razdruži in da se z današnjim dnevom pridruži okrajni bolniški blagajni. — Na novi Franc Jožefov most so navozili 200 kubičnih metrov gramoza, da se tako poskusi, bode-li novi most vzdržal večje teže. — Delavsko konsumno društvo lepo prenavlja svoje prostore na Kongresnem trgu. Sedaj vodi društvo jako spretno in modro g. Val. Bahar. — Prijeti burski prijatelji. Poročali smo, da je dečke Karol Lininger, Rudolf Šturm in Ernst Jenko prišla ljubezen do Burov tako silno, da so pobegnili iz Ljubljane. Skoro so se pa premislili in namestu v Južno Afriko, so jo krenili na Dunaj k nekemu strijcu, ki jim je dal nekaj denarja in jih potem zapodil. Sedaj je dečke v Dunajskem Novem Mestu prišla policija. Skoro bodo neprostovoljno priromali dečki zopet v Ljubljano. — Vseh šolskih otrok je bilo v Ljubljani lani 5004. — Rešilni voz povozil je včeraj popoldne v Špitalski ulici posestnika Ant. Laznika iz Slov. Bistrice. Poškodba na desni roki in nogi je neznatna. — Kamen na vlak je vrgel sinoči v Hradeckega vasi neki zlikovec in ubil okno pri poštnem vozu. — Umrli je danes v Ljubljani Alojzij Scharlach, c. kr. kancelist v pokoju, stanujoč v Kapiteljskih ulicah števil. 11. — V veselju je v gostilni »Pri skalci« neka Mozetič preiskala žepe nekih delavk tobačne tovarne na način, ki ni bil ljub delavkam, kajti sedaj trdijo, da jim je zmanjkalo nekaj denarja.

Z Reke. Odpovedal se je naš župan — kar nenadno. Stranka se mu je razdrila. Za nove volitve kandidirajo njegovi pristaši prejšnjega guvernerja, a protivniki imajo drugega. Tako je z Rečani, ki so se tako prodali Mažarom! Hoteli bi se pokazati kot avtonomne, a vse njih ogorčenje in počenjanje je kar smešno. Za šalo ponudil jim je »Novi List« kandidata, in glej, za ravno tega se potegujejo. — Na Sušaku so bili občinski izbori. Nekateri so si prizadeli izbrati kaj odločilnih moči, da se reši finančialni propad občine, ali vse zastonj, volilo se je po hrvaško-mažarskem zistemu. Protestiralo se je tudi, ali gotovo zastonj, Hrvat se nima kam obrniti za varstvo.

Globoko so padli. Poročali smo, da je vdova podpolkovnika Reitz, ki je pred leti v Ljubljani igrala precejšnjo ulogo, bila na Dunaju aretovana v družbi s svojim sinom bivšim poročnikom, ker sta izvršila pri svoji gospodinjnosti ulom in mnogo drugih oseb osleparila. Z Dunaja se poroča, da je bila sedaj Ivana Reitz obsojena radi goljufije in uloma na tri mesece težke ječe, njen sin Herman pa na dva meseca navadnega zapora. Soobtožena hči Irena bila je oproščena. Ivana Reitz je imela pet otrok ter je dobivala pokojnine 37 gl. 50 kr., s katerimi na vse dobro navajena ženska ni mogla shajati.

Pokvarjeno ženitovanje. Na Dunaju so prišli bivšega trgovca pri sv. Janžu na Štajerskem Karola Villmayerja, ki je zopet hotel izvesti neko ženitovanjsko goljufijo. Villmayer je strokovnjak v tej zadevi in je bil že radi tega jedenkrat kaznovan.

Zimski vojni red drž. železnic, veljaven od 1. oktobra, ima premembo pri sledečih vlakih: Popoldanski vlak na Trbiž,

Tisk „Katoliške Tiskarne v Ljubljani.